

HOE REGEL IK MIJN NALATENSCHAP?

Alles over erven, uw testament
en erfrecht op een rijtje.

KNB

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

A photograph of a painter in a studio, seen from behind, painting a landscape on an easel. The scene is bathed in a warm, orange light. The painter is wearing a light-colored long-sleeved shirt and dark trousers. The easel holds a large canvas depicting a forest scene with tall, thin trees and a path. In the foreground, there is a wooden table with various painting supplies, including a white bucket and brushes. The background shows more art supplies and a window with a view of the outdoors.

HOE REGEL IK MIJN NALATENSCHAP?

Wat gebeurt er met uw geld, huis, bezittingen en uw schulden als u overlijdt? Zonder testament wordt uw nalatenschap volgens vaste regels verdeeld onder uw naaste familie. Heeft u andere wensen voor uw nabestaanden? Leg uw laatste wil dan vast in een testament.

Deze brochure geeft een indruk van wat u kunt bepalen in een testament. Wat in uw persoonlijke situatie precies wenselijk is, bespreekt u met uw notaris.

Inhoud

1. Ik heb geen testament. Wie krijgt mijn bezit als ik overlijd?

In dit hoofdstuk leest u over het wettelijk erfrecht, het recht van kinderen bij stiefouders en de wettelijke verdeling.

2. Wat kan ik in mijn testament bepalen?

In dit hoofdstuk leest u over mogelijkheden van het testament.

Bijvoorbeeld: zelf bepalen aan wie u iets nalaat, alleenstaand en uw nalatenschap, beschermen van uw partner en kinderen, familieleden uitsluiten, rechten beperken van uw ex-partner, schenken, erfbelasting, bezit in het buitenland, een eigen zaak en het benoemen van een voogd, bewindvoerder of executeur.

3. Hoe werkt het opstellen van een testament?

In dit hoofdstuk leest u over het opstellen en wijzigen van een testament, een gespecialiseerde notaris en hoe erfgenamen na uw overlijden te weten komen dat ze erfgenaam zijn.

4. Kan ik ook zonder testament mijn laatste wens opstellen?

In dit hoofdstuk leest u over de eisen aan een codicil.

‘Hoe ziet de wereld eruit als mijn kleinzoon 18 jaar is? Ik zal het misschien niet meer meemaken. Maar voor hem wil ik het beste. Daarom heb ik mijn testament laatst veranderd. Mijn kleinzoon krijgt op zijn 18e verjaardag een klein fortuintje. Genoeg om zijn studie te betalen.’

**Gilles (71), weduenaar,
drie volwassen kinderen,
1 kleinkind van vier**

1. Ik heb geen testament. Wie krijgt mijn bezit als ik overlijd?

Als iemand geen testament heeft, bepaalt het wettelijk erfrecht wie de erfgenamen zijn en welk deel ze krijgen. De wet kent vier groepen wettelijke erfgenamen.

1.1 Wettelijke erfgenamen

Groep 1

- partner (alleen huwelijk of geregistreerd partnerschap);
- kinderen (volgens geboorteakte + adoptiekinderen);
Is een kind overleden, dan erven diens kinderen samen het erfdeel van hun ouders (en zo verder).

Geen familie (meer) in groep 1? Dan gaat de nalatenschap naar de familie in groep 2.

Groep 2

- ouders;
- broers en zussen;
Is een broer of zus overleden, dan erven diens kinderen samen het erfdeel van hun ouder (en zo verder).

Geen familie (meer) in groep 2? Dan gaat de nalatenschap naar familie in groep 3.

Groep 3

- grootouders;
- ooms en tantes;
Is een oom of tante overleden, dan erven diens kinderen samen het erfdeel van hun ouder (en zo verder).

Geen familie in groep 3? Dan gaat de nalatenschap naar familie in groep 4.

Groep 4

- overgrootouders;
- oudooms en oudtantes;
Is een oudoom of -tante overleden, dan erven diens kinderen samen het erfdeel van hun ouder (en zo verder).

Lukt het niet om familie op te sporen? Of meldt niemand zich? Dan bewaart de staat de nalatenschap twintig jaar. Daarna gaat de nalatenschap naar de staat.

1.2 Wie zijn uw partner en kinderen voor het erfrecht?

Heeft u geen testament? Dan wordt uw nalatenschap verdeeld volgens het wettelijk erfrecht. In het erfrecht geldt alleen de juridische relatie met uw partner en kinderen. In onderstaand overzicht ziet u of uw partner en/of kinderen van u erven. Andere wensen? Dat kan. Dan heeft u een testament nodig.

Partner

Automatisch erfgenaam

- getrouwd;
- geregistreerd partnerschap.

Bent u officieel gescheiden van tafel en bed? Dan is uw partner geen erfgenaam meer.

Testament nodig

- samenwonend met vriend(in)
(let op: een samenlevingscontract is niet genoeg om uw vriend(in) erfgenaam te maken);
- latrelatie met vriend(in).

Kinderen

Automatisch erfgenaam

- kinderen (volgens geboorteakte);
- geadopteerde kinderen.

Testament nodig

- stiefkinderen (in een testament kunt u bepalen dat uw stiefkinderen meedelen in de wettelijke verdeling. Ze erven dan evenveel als uw eigen kinderen);
- pleegkinderen;
- biologische kinderen die u ter adoptie heeft afgestaan;
- biologische kinderen die u niet heeft erkend.

1.3 Wettelijke verdeling tussen partner en kinderen

Zonder testament wordt uw nalatenschap in gelijke delen verdeeld tussen uw partner en eventuele kinderen. Dat is de wettelijke verdeling.

1.3.1 Leeft uw partner nog? Dan krijgen uw kinderen hun erfdeel later

Leeft uw partner nog op het moment dat u overlijdt? Volgens de wettelijke verdeling krijgen uw kinderen hun erfdeel na uw overlijden niet meteen in handen. Om te voorkomen dat uw partner gedwongen wordt om het huis of andere goederen te verkopen, mag uw partner het erfdeel van de kinderen blijven gebruiken. Zo kan uw partner in het huis blijven wonen. En geld van de rekening halen voor dagelijks levensonderhoud.

De kinderen kunnen hun erfdeel opeisen:

- bij faillissement van uw partner;
- als uw partner in de schuldsanering terechtkomt;
- bij overlijden van uw partner.

Met een testament kunt u afwijken van de wettelijke verdeling. Bijvoorbeeld door te bepalen dat uw kinderen meteen bij uw overlijden een geldsom in handen krijgen. Of dat ze hun deel krijgen als uw partner naar een verzorgingshuis gaat.

1.3.2 Recht van kinderen bij stiefouders

Om te voorkomen dat het familiebezit na uw overlijden uit de familie wegvloeit, hebben kinderen het recht om hun deel van de erfenis op te eisen als er stiefouders in het spel zijn. Dit zijn wilsrechten. Uw kind kan een beroep doen op zijn wilsrechten als:

- u bent hertrouwd;
- uw partner hertrouwt of opnieuw een geregistreerd partnerschap aangaat.

Met een testament kunt u de wilsrechten van uw kinderen uitbreiden, beperken of opheffen. Meer hierover op pagina 12: Stiefouder? Wilsrechten kinderen opheffen en beperken.

10 redenen voor een testament

Het wettelijk erfrecht bepaalt wie uw erfgenamen zijn.
Heeft u andere wensen voor uw nabestaanden? Dan heeft u een testament nodig.

De tien meest voorkomende redenen voor een testament zijn:

1. Zelf bepalen aan wie u wat wilt nalaten.
Bijvoorbeeld aan uw vriend(in), stiefkind, kleinkind, goede vriend of goed doel.
2. Familieleden of partner uitsluiten van de erfenis (onterven).
3. Financiële positie van uw (nieuwe) partner beschermen.
4. Financiële positie van uw kinderen (beter) beschermen.
5. Schenkingen aan het ene kind, 'recht trekken' in de erfenis.
6. Erfbelasting of eigen bijdrage zorginstelling verminderen voor uw partner.
7. Voogd of bewindvoerder benoemen.
8. Executeur benoemen voor de praktische zaken na uw overlijden.
9. Iets regelen voor uw bezit in het buitenland.
10. Iets regelen voor uw eigen zaak.

2. Wat kan ik in een testament bepalen?

Met een testament bepaalt u zelf wie uw erfgenamen zijn en wie wat krijgt. U kunt de positie van uw partner of kinderen beschermen. Of uw kind of partner onterven. Ook kunt u iemand aanwijzen als voogd voor uw minderjarige kinderen. In uw testament kunt u ook kiezen voor de wettelijke verdeling en die aanvullen met extra wensen.

Omdat u nu nog niet weet wat het leven brengt, kunt u in een testament voor verschillende situaties verschillende wensen opnemen. U beschrijft bijvoorbeeld wat er met uw bezit moet gebeuren in een situatie waarin u wel/geen kinderen heeft. Of in een situatie waarin uw partner na uw overlijden hertrouwt.

2.1 Zelf bepalen aan wie u wat wil nalaten

In een testament kunt u iedereen aanwijzen als erfgenaam. Uw vriend(in), stiefkinderen, kleinkinderen, een goede vriend, een sportvereniging of een goed doel. U bepaalt wie welk deel van de erfenis krijgt.

U heeft een vriend(in)

Bent u niet getrouwd en heeft u geen geregistreerd partnerschap? Dan is uw geliefde niet automatisch uw erfgenaam. In een testament kunt u uw vriend(in) tot erfgenaam benoemen. U bepaalt dan ook welk deel uw vriend(in) krijgt.

Bent u uit elkaar op het moment dat u overlijdt, maar staat de naam van uw vriend(in) nog in uw testament? Dan kan uw vriend(in) nog steeds erfgenaam zijn.

U heeft stiefkinderen

Wilt u dat uw stiefkinderen evenveel krijgen als uw eigen kinderen? In een testament kunt u bepalen dat uw stiefkinderen meedelen in de wettelijke verdeling. Zij hebben dan recht op hetzelfde deel als uw eigen kinderen. U kunt ze ook tot erfgenaam benoemen voor een kleiner of groter deel dan uw eigen kinderen.

U bent alleenstaand zonder kinderen

Heeft u geen partner of kinderen (meer)? En wilt u niet dat uw erfenis over heel uw familie wordt verdeeld? Dan kunt u in een testament uw erfgenamen aanwijzen. Bijvoorbeeld uw nichtje dat vaak op bezoek komt. Of een goed doel. Een bijzonder schilderij kunt u via een legaat in uw testament nalaten aan een museum. In uw testament kunt u bepalen hoe uw inboedel moet worden verkocht. Ook praktische zaken kunt u vastleggen in een testament, bijvoorbeeld hoe uw huis wordt opgeruimd en wie de belastingaangifte doet. Meer daarover op pagina 16: iemand benoemen tot executeur.

U wilt speciale spullen of geld nalaten (legaat)

Heeft u bepaalde spullen of geldbedragen die u graag nalaat aan een speciaal familielid, een vriend of een organisatie? Bijvoorbeeld de antieke kast aan uw neef, de muntenverzameling aan een medeverzamelaar, uw aandelenpakket aan uw zakenpartner of een geldsom aan het goede doel? Ook dat legt u vast in uw testament. Dat heet een legaat.

U wilt spullen met emotionele waarde nalaten (codicil)

Heeft u spullen met emotionele waarde? Die kunt u vaak aan iemand nalaten met een codicil. Lees meer over het codicil op pagina 20.

2.2 Familieleden uitsluiten van uw nalatenschap (onterven)

Partner onterven

Wilt u niet dat uw partner deelt in uw nalatenschap? Dan kunt u hem of haar in uw testament onterven. Ook al is uw partner ontferd, volgens de wet heeft hij wel recht om in het huis te blijven wonen, ook al staat het huis niet op diens naam. Ook kan uw partner (als hij zelf geen inkomen heeft) geld claimen voor dagelijkse levensbehoeften.

Kind onterven

Wilt u uw kind onterven? Dan legt u dat vast in uw testament. Uw kind heeft volgens de wet dan nog steeds recht op zijn 'legitieme portie', ook als u uw kind heeft ontferd. De legitieme portie is een bedrag dat gelijk staat aan de helft van het bedrag dat hij wettelijk zou erven. Hij heeft alleen recht op geld. Niet op spullen. Uw kind heeft vijf jaar om zijn legitieme portie op te eisen. Na vijf jaar vervalt het recht op zijn deel van de erfenis.

(Ex-)partners van uw erfgenamen uitsluiten

Wilt u niet dat uw partner of kinderen de erfenis delen met (ex-)partners? In uw testament kunt u dat voorkomen met een uitsluitingsclausule. Na een scheiding van uw kind krijgt de partner niets van uw nalatenschap.

2.3 Bescherm de positie van uw partner (gehuwd/geregistreerd partnerschap)

Het erfrecht beschermt de financiële positie van uw partner. Maar ook uw kinderen hebben rechten. In een testament kunt u de positie van uw partner ten opzichte van uw kinderen zekerstellen.

‘Mijn man had al kinderen toen we elkaar leerden kennen. Ze waren toen 2 en 3. Nu zijn ze 25 en 26 jaar oud. Niet meer dan logisch om ze erfgenaam te maken. Ik ben niet zo blij met de verloofde van de oudste. Ik heb er natuurlijk niets over te zeggen, maar voor mijn eigen rust heb ik hem uitgesloten van mijn erfenis.’

Marie (57), getrouwd met een man die eerder getrouwd was, stiefkinderen

Kinderen erven, partner krijgt vruchtgebruik

Wilt u dat uw partner ongestoord in het huis kan blijven wonen, maar dat het huis uiteindelijk naar uw kinderen of iemand anders gaat? Dan kunt u 'vruchtgebruik' instellen. Uw kinderen worden dan eigenaar van het huis, uw geld of andere bezittingen. Uw partner kan (binnen redelijke grenzen) gebruik van maken van de erfenis. U bepaalt wanneer het vruchtgebruik eindigt. Bijvoorbeeld als uw partner hertrouwt, als uw partner naar een verzorgingshuis gaat of als hij overlijdt.

Stiefouder? Wilsrechten kinderen opheffen of beperken

Volgens de wettelijke verdeling krijgen kinderen na uw overlijden geen spullen uit uw nalatenschap. Zij krijgen pas wat als uw partner is overleden. Zijn er stiefouders in het spel omdat u hertrouwd bent of uw partner na uw overlijden hertrouwt? Dan kunnen uw kinderen eerder spullen claimen door hun wilsrechten in te roepen. Wilsrechten zijn bedoeld om bepaalde goederen van de erfenis zeker te stellen en om te voorkomen dat familiestukken via de stiefouder uit de familie verdwijnen. Wilsrechten kunnen lastig zijn voor de langstlevende partner. In uw testament kunt u de wilsrechten van uw kinderen daarom opheffen of beperken.

Kind onderfd? Niet-opeisbaarheidsclausule

Ook kinderen die u heeft onderfd, hebben recht op een deel van uw nalatenschap. Dat is hun 'legitieme portie'. Met een niet-opeisbaarheidsclausule regelt u dat het onderfde kind zijn legitieme portie pas krijgt als uw partner is overleden.

2.4 Bescherm de positie van uw kinderen

2.4.1 Uw partner is mede-ouder

Volgens het erfrecht krijgen kinderen hun erfdeel pas in handen als uw partner (gehuwd/geregistreerd partnerschap) overlijdt, failliet gaat of in de schuldsanering terechtkomt. Tot die tijd kan uw partner gebruikmaken van hun erfenis. De kinderen hebben een 'vordering' of 'claim' op uw partner. In uw testament kunt u de positie van uw kinderen ten opzichte van uw partner versterken.

Bepaalde spullen zekerstellen voor uw kinderen

Volgens de wettelijke verdeling krijgen kinderen na uw overlijden geen spullen uit uw nalatenschap. Zij krijgen pas wat als uw partner is overleden. Het wilsrecht geeft een kind met een stiefouder het recht om spullen uit uw nalatenschap op te eisen bij de (stief)ouder. Wilt u dat uw kind al direct bij uw overlijden bepaalde spullen krijgt? Dan regelt u dat in uw testament.

Kinderen krijgen geld bij hertrouwen partner

Wilt u dat uw kinderen hun geld krijgen zodra uw partner hertrouwt? Dat regelt u in uw testament. Kinderen kunnen op dat moment ook hun wilsrechten uitoefenen als ze bepaalde spullen willen hebben.

Kinderen erven, partner krijgt vruchtgebruik

Heeft u kinderen uit een eerder huwelijk? En bent u hertrouwd? Dan stelt u de erfenis voor uw kinderen veilig door uw nieuwe partner 'vruchtgebruik' te geven. U bepaalt in uw testament wanneer het vruchtgebruik eindigt. Bijvoorbeeld als uw partner hertrouwt, naar een verzorgingshuis gaat of pas als hij of zij overlijdt. Dan gaat uw nalatenschap naar de kinderen.

2.4.2 U bent gescheiden van de mede-ouder van uw kinderen

Na een scheiding zijn de banden tussen u en uw ex-partner verbroken. Uw ex krijgt niets van uw nalatenschap. Maar als mede-ouder van uw minderjarige kinderen heeft uw ex wel bepaalde rechten. In uw testament kunt u die rechten ontnemen.

Wie beheert de erfenis van uw minderjarige kinderen?

Wilt u niet dat uw ex-partner uw nalatenschap voor uw kinderen beheert tot ze oud genoeg zijn? Benoem dan een bewindvoerder in uw testament. Meer over bewindvoering leest u op pagina 15: Iemand benoemen als voogd of bewindvoerder.

Geen rente over uw erfenis voor uw ex-partner

Ouders hebben recht op rente-inkomsten van hun minderjarige kinderen. Wilt u niet dat uw ex-partner rente krijgt over uw nalatenschap voor de kinderen? Dat kunt u voorkomen door in uw testament ouderlijk vruchtgenot uit te sluiten. Dan gaat uw hele nalatenschap naar uw kinderen.

2.5 Help uw ene kind met een schenking, gun uw andere kind later de erfenis

Soms helpt u een kind tijdens uw leven met een flinke som geld. Bijvoorbeeld voor de koop van een huis. Of startkapitaal voor een onderneming. Als een ander kind uw geld nog niet nodig had, kunt u het verschil in uw testament goedmaken.

2.6 Erfbelasting of eigen bijdrage zorginstelling verminderen voor uw partner

Erfbelasting partner verminderen

Met een 'tweetrappstestament' kunt u uw partner benoemen tot enige erfgenaam en bepalen dat uw kinderen daarna uw erfgenaam zijn. Uw partner mag alles doen met uw nalatenschap: het huis verkopen of het geld uitgeven. In uw testament

‘Ik heb een zoon bij een andere vrouw. Ik heb hem nooit erkend, nooit ontmoet ook. Ik was er graag voor hem geweest, maar dat ging echt niet. Ik laat alles na aan mijn vrouw en dochters. Bijna alles. Want mijn zoon krijgt ook een dierbaar bezit: mijn oldtimer.’

**André (48), getrouwd, 2 dochters
en 1 buitenechtelijke zoon**

neemt u een bepaling op dat uw kinderen pas erven als uw partner is overleden. Uw partner profiteert van een hoge belastingvrije voet. De kinderen betalen belasting over het deel van de erfenis dat nog over is. Vraag de notaris wat voor u fiscaal gunstig is.

Als uw partner en u (bijna) gelijktijdig overlijden

Als twee partners tegelijkertijd overlijden (bijvoorbeeld in een verkeersongeluk), erven ze niet van elkaar. Deze regel voorkomt dat uw erfgenamen (bijvoorbeeld uw kinderen) twee keer erfbelasting moeten betalen over dezelfde nalatenschap. In uw testament kunt u bepalen dat deze regeling ook geldt als uw partner en u kort na elkaar overlijden. Dan krijgen uw erfgenamen geen dubbele heffing van de erfbelasting.

Eigen bijdrage voor de zorginstelling verminderen

De eigen bijdrage voor de zorginstelling is afhankelijk van het spaargeld en inkomsten van uw partner. Ook het vermogen dat u nalaat hoort daarbij. Er zijn drie manieren om de eigen bijdrage te verkleinen:

- stel de einddatum van het vruchtgebruik in op het moment dat uw partner naar een zorginstelling gaat;
- laat uw kinderen direct na uw overlijden een som geld na;
- schenk uw kinderen geld voordat u overlijdt. Begin hier ruim op tijd mee, want schenkingen in het half jaar voor uw overlijden tellen als erfenis.

2.7 Iemand benoemen tot voogd of bewindvoerder

In uw testament kunt u personen aanwijzen die een speciale rol vervullen na uw overlijden. Een voogd voor uw kinderen of een bewindvoerder voor een kind dat speciale aandacht nodig heeft.

Voogd voor uw minderjarige kinderen

Wie zorgt voor uw kinderen als beide ouders overlijden voor de kinderen 18 jaar zijn? Met een voogdijbepaling in uw testament benoemt u iemand die uw kinderen verzorgt, opvoedt en – als u dat wilt – ook het vermogen beheert dat u uw kinderen nalaat.

Bewindvoerder voor uw kind

Is uw kind nog jong en wilt u niet dat de andere ouder, (ex)partner of voogd zijn vermogen beheert? Heeft uw volwassen kind problemen, bijvoorbeeld een verslaving of een verstandelijke beperking? Of kan hij niet met geld omgaan? Dan kunt u een bewindvoerder benoemen. Een bewindvoerder

beheert de erfenis voor uw erfgenaam. In uw testament bepaalt u hoe lang het bewind duurt en onder welke omstandigheden het bewind vervalt.

2.8 Iemand benoemen tot executeur

Een executeur (vroeger executeur testamentair) zorgt dat uw nalatenschap goed wordt afgehandeld. U benoemt iemand tot executeur in uw testament.

Een executeur is bijvoorbeeld handig in de volgende situaties:

- u bent alleenstaand en u heeft geen kinderen (meer);
- uw erfgenamen zijn minderjarig;
- u heeft veel erfgenamen, bezittingen en vermogen;
- u heeft veel legaten in uw testament opgenomen (spullen of geld voor bepaalde personen of instanties).

De executeur is bijvoorbeeld verantwoordelijk voor:

- uw nalatenschap afhandelen (bijvoorbeeld: opzeggen huur, betalen van schulden, afgeven van legaten);
- uw begrafenis of crematie regelen;
- goed onderkomen voor uw huisdieren regelen.

U kunt iedereen tot executeur benoemen. Een familielid, een goede vriend of een notaris. U kunt ook meerdere executeurs aanwijzen.

2.9 Bezit in het buitenland

Heeft u een huis of bankrekening over de grens? Dan gelden er andere regels voor uw nalatenschap. Binnen de landen van de Europese Unie (behalve Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk) doet u er misschien verstandig aan een keuze voor het Nederlands erfrecht op te nemen in uw testament. In andere landen kunt u te maken krijgen met het erfrecht van dat land. Laat u hierover adviseren door een gespecialiseerde notaris.

2.10 Eigen zaak

Heeft u een eigen bedrijf? Dan kunt u in een testament vastleggen wie na uw overlijden de eigenaar wordt van uw zaak. Aandelen in uw eigen zaak kunt u in uw testament als legaat aan iemand toewijzen.

3. Hoe werkt het opstellen van een testament?

Hoe gaat een testament maken in zijn werk? Mag iedereen een testament opstellen? Waarom is het verstandig om uw testament elke vijf jaar opnieuw te bekijken?

Wie mag een testament laten opmaken?

Iedereen van 16 jaar en ouder kan een testament laten opstellen. Tenzij iemand wilsonbekwaam is of door geestelijke problemen niet in staat is om de gevolgen van zijn testament te begrijpen. Staat iemand onder curatele? Dan moet de kantonrechter toestemming geven voor een testament.

Als echtpaar zaken regelen in een testament

U kunt niet samen met uw partner één testament opmaken. Ieder maakt een eigen testament. Wilt u dingen gezamenlijk regelen, zoals de voogdij van uw kinderen? Dan neemt u beide in uw testament een voogdijbepaling op. Het is dan handig om allebei naar dezelfde notaris te gaan.

Testament? Naar de notaris

Alleen een notaris kan een testament opmaken. Dat gaat zo:

- maak een afspraak met uw notaris;
- tijdens een gesprek bespreekt u uw situatie en uw wensen;
- de notaris vertaalt uw wensen in juridische bepalingen.
De notaris adviseert u over de gevolgen van uw wensen;
- na het gesprek krijgt u de voorlopige versie van uw testament thuisgestuurd;
- maak een tweede afspraak om de akte te laten passeren.
Uw testament is nu officieel;
- de notaris zorgt ervoor dat uw testament wordt ingeschreven in het Centraal Testamentenregister (CTR). In het CTR kunnen erfgenamen na uw overlijden zien of u een testament heeft en bij welke notaris dit ligt;
- u krijgt een kopie van uw testament mee naar huis. Het origineel bewaart de notaris in een kluis;
- uw testament is geldig tot u bij de notaris een nieuw testament opstelt;
- uw testament treedt in werking als u overlijdt.

Testament is privé

Uw testament is privé. Zolang u leeft heeft niemand het recht om uw testament in te zien. Ook uw partner en kinderen niet. Natuurlijk kunt u zelf besluiten om uw testament toch aan iemand te laten lezen. De notaris heeft een geheimhoudingsplicht.

Gespecialiseerde notaris

Soms is het handig om naar een gespecialiseerde notaris te gaan. Bijvoorbeeld als u een huis of bankrekening heeft buiten Nederland. Dan zoekt u een notaris die gespecialiseerd is in het Europees erfrecht of het erfrecht van het land waar uw bezit zich bevindt. Voor mensen met een groot vermogen zijn er ook gespecialiseerde notarissen. Op www.notaris.nl vindt u een notaris bij u in de buurt.

Waarom een testament wijzigen?

Het is verstandig om uw testament elke vijf jaar opnieuw te laten bekijken. Want misschien is de wet in de tussentijd aangepast. Of is er iets in uw situatie of vermogen veranderd. Om uw testament te wijzigen, maakt u een afspraak met een notaris.

Hoe weten mijn erfgenamen dat ze erfgenaam zijn?

Uw testament wordt opgenomen in het Centraal Testamentenregister (CTR). Uw nabestaanden kunnen bij een notaris of het CTR navragen of u een testament heeft. Een notaris neemt niet uit zichzelf contact op met de nabestaanden.

‘Mijn overleden man had een goede baan. Nu ben ik samen met een kunstenaar. Hij houdt atelier in ons huis. Als ik overlijd, wil ik dat hij verder schildert. Mijn kinderen krijgen uiteindelijk hun deel. Maar niet voordat mijn geliefde naar een verzorgingshuis moet of overlijdt.’

Jacqueline (67), geregistreerd partnerschap na overlijden man, 3 volwassen kinderen

4. Uw laatste wens zonder notaris (codicil)

Een testament is niet altijd nodig. Bent u in grote lijnen akkoord bent met de wettelijke verdeling, maar heeft u speciale wensen voor uw uitvaart of sommige bezittingen? Dan kunt u zelf een codicil opstellen.

Een codicil is een handgeschreven document waarin u bijvoorbeeld beschrijft:

- wat uw wensen zijn voor de begrafenis of crematie;
- wie een bepaald sieraad krijgt, een speciaal boek of een meubel.
U moet heel nauwkeurig omschrijven om welk voorwerp of meubel het gaat. En wie het krijgt.

Verzamelingen of spullen die niet tot de inboedel behoren (zoals een auto en geld) kunt u niet via een codicil nalaten. Dat kan alleen in een testament.

Eisen aan een codicil

Een codicil is wettelijk geldig als het voldoet aan de volgende eisen:

- het document is met de hand geschreven;
- elke pagina van het document is ondertekend;
- er staat een datum op het document.

Codicil bij een notaris

Uw codicil kunt u gewoon thuis bewaren. Het nadeel is dat het dan misschien niet wordt gevonden, of te laat. Ook bestaat het gevaar dat uw codicil wordt weggemaakt door iemand die niet blij is met uw laatste wens.

Uw codicil kunt u in bewaring geven bij een notaris. Laat uw erfgenamen weten dat u een codicil heeft opgesteld en welke notaris het bewaart. Een notaris zoekt niet uit zichzelf contact met de nabestaanden.

Meer informatie?

Op onze website www.notaris.nl staat meer informatie over erven, schenken, bezit in het buitenland en het benoemen van een executeur. Ook over andere onderwerpen vindt u daar informatie. Zoals over het kopen en verkopen van een woning, het oprichten en overdragen van een onderneming en over samenlevingsvormen.

Wist u dat u ook kunt regelen wie uw belangen behartigt als u dit zelf – tijdelijk – niet meer kan? In een levenstestament benoemt u mensen die zich ontfermen over bijvoorbeeld uw bankzaken en bezittingen. Ook kunt u hen medische beslissingen voor u laten nemen. Ook hierover vindt u meer op www.notaris.nl.

Contact

Wilt u weten of een testament in uw geval nodig is? Heeft u vragen over een erfenis of schenking? Of vraagt u zich af wat een notaris nog meer voor u kan doen?

Belt u dan met de notarissen van de Notaristelefoon, via telefoonnummer (0900) 346 93 93 (€ 0,80 per minuut). U kunt de Notaristelefoon iedere werkdag bereiken tussen 9 en 14 uur.

<i>Versie</i>	september 2015
<i>Uitgave</i>	Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie Postbus 16020, 2500 BA Den Haag
<i>Ontwerp</i>	Okapi. Corporate identity atelier, Rotterdam
<i>Druk</i>	Drukkerij van Deventer 's-Gravenzande

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

★ 1 2 6 ★

KNB

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie